



B9-0457/2023

6.11.2023

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Tarybos ir Komisijos pareiškimų

pagal Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį

dėl Rusijai taikomų ES sankcijų veiksmingumo
(2023/2905(RSP))

**Anna Fotyga, Angel Dzhambazki, Witold Jan Waszczykowski, Kosma
Złotowski, Jadwiga Wiśniewska, Ryszard Czarnecki, Bogdan Rzońca,
Elżbieta Rafalska, Jacek Saryusz-Wolski, Adam Bielan, Eugen Jurzyca,
Assita Kanko, Cristian Terheş, Joachim Stanisław Brudziński, Alexandr
Vondra, Veronika Vrecionová, Anna Zalewska, Hermann Tertsch**
ECR frakcijos vardu

Europos Parlamento rezoliucija dėl Rusijai taikomų ES sankcijų veiksmingumo (2023/2905(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Ukrainos ir Rusijos,
 - atsižvelgdamas į JT Chartiją, Hagos konvencijas, Ženevos konvencijas ir jų papildomus protokolus, taip pat į Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statutą,
 - atsižvelgdamas į 2014 m. pasirašytą Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimą¹ ir susijusią Europos Sąjungos ir Ukrainos išsamią ir visapusišką laisvosios prekybos erdvę,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi Rusijos Federacija, aktyviai padedama Baltarusijos diktatoriaus Aliksandro Lukašenkos, tęsia savo neteisėtą, neišprovokuotą ir nepateisinamą agresijos karą prieš Ukrainą, kuris prasidėjo dar 2014 m. okupavus Krymą ir Donecko ir Luhansko sričių dalis, tačiau 2022 m. vasario 24 d. peraugo į karą ir tapo didžiausiu kariniu konfliktu Europos žemyne nuo Antrojo Pasaulinio karo pabaigos;
- B. kadangi ankstesnė politika Rusijos Federacijos atžvilgiu nepadėjo sustabdyti jos imperializmo ir lėmė vis didėjančius pražūtingos agresijos karų nuostolius, o bet koks kitas rezultatas, išskyrus Ukrainos pergalę, būtų netoleruotinas rezultatas tarptautinei taikai, žmogaus teisėms ir demokratijai;
- C. kadangi net ir po 2014 m. ES ir kai kurios jos valstybės narės tęsė glaudaus bendradarbiavimo su Rusijos Federacija politiką daugelyje sričių, visų pirma energetikos, taip pat kosmoso sektoriuje ir net karinėje srityje, nepaisant raginimų ją nutraukti; kadangi tokios Europos bendrovės kaip „Siemens“, taip pat Kerčės tilto statyboje dalyvavusios bendrovės akivaizdžiai pažeidė ES taikomas sankcijas ir prisidėjo prie Rusijos pajėgumų stiprinimo bei sudarė sąlygas tolesnei agresijai; kadangi nepaisant tam tikro atgarsio žiniasklaidoje, tokie skandalingi atvejai nebuvo tinkamai ištirti ir už juos nebuvo patraukta baudžiamojon atsakomybėn, kas nuo tokių veiksmų atgrasytų kitas įmones;
- D. kadangi ES yra priėmusi 11 Rusijai taikomų sankcijų paketų, kuriais siekiama susilpninti jos karinius pajėgumus ir apriboti jos galimybes vykdyti plataus masto karą; kadangi šie sankcijų paketai apima individualias sankcijas daugiau nei 1 800 asmenų, 10 pagrindinių Rusijos finansų įstaigų, įskaitant didžiausią Rusijos banką „Sberbank“, pašalinimą iš tarptautinės finansinių pranešimų sistemos SWIFT, draudimą eksportuoti į Rusiją (įskaitant tranzitą) dvejopo naudojimo prekes ir (arba) technologijas, bepiločių orlaivių variklius, ginklus, civilinius šaunamuosius ginklus, šaudmenis, karines transporto priemones ir sukarintą įrangą, ES oro erdvės, jūrų uostų ir kelių uždarymas

¹ OL L 161, 2014 5 29, p. 3.

Rusijos orlaiviams, laivams ir transporto operatoriams, Rusijos žalios naftos ir naftos produktų, eksportuojamų į trečiąsias šalis, viršutinės kainų ribos nustatymas ir draudimas teikti jūrų transporto paslaugas; kadangi, nepaisant to, kad šios sankcijos iš dalies sumažino Kremliaus pajėgumus tęsti neišprovokuotą karą, greta jų turėtų būti imamasi kitų priemonių, pavyzdžiui, toliau teikiama karinė parama Ukrainai;

- E. kadangi, remiantis skaičiavimais, ES įšaldė 300 mlrd. EUR Rusijos centrinio banko rezervų ir 19 mlrd. EUR Rusijos oligarchų lėšų, o JAV ir kiti Vakarų sąjungininkai blokavo arba areštavo Rusijos piliečių, kuriems taikomos sankcijos, turimo ar kontroliuojamo turto už daugiau nei 58 mlrd. JAV dolerių;
- F. kadangi, reaguodamos į šį agresijos aktą, daugelis tarptautinių bendrovių nusprendė pasitraukti iš Rusijos rinkos, tačiau nemažai įmonių, kurių būstinės yra ES ir Didžiojo septyneto šalyse, visų pirma Vokietijoje, Prancūzijoje, Italijoje, Graikijoje, Slovėnijoje, Austrijoje ir Ispanijoje, vis dėlto toliau vykdo veiklą Rusijoje ir į ją investuoja, taip palaikydamos Rusijos karo ekonomiką;
- G. kadangi Rusija yra priklausoma nuo norinčių jai padėti fizinių ir juridinių asmenų iš trečiųjų šalių, kad galėtų aprūpinti savo kariuomenę ir tęsti savo siaubingą karą prieš Ukrainą; kadangi, atsižvelgiant į patikimus pranešimus, ginklų ir karinės įrangos tiekimas toliau vyksta ne tik iš Šiaurės Korėjos ir Irano, bet vis dažniau ir iš Kinijos;
- H. kadangi praėjus devyneriems metams nuo Rusijos agresijos prieš Ukrainą pradžios „Raiffeisen“, didžiausias Vakarų skolintojas, tebevykdantis veiklą V. Putino režimo sąlygomis, beveik pusę savo pelno gavo iš veiklos Rusijoje, o 2022 m. jo pelnas pastebimai išaugo, nepaisant raginimų apriboti savo veiklą šioje šalyje;
- I. kadangi Rusijos sankcijų vengimo schemas tampa vis pažangesnės, ypač kalbant apie naftos, kuri tebėra pagrindinis jos karo finansavimo šaltinis, pardavimą;
- J. kadangi 2023 m. sausio–rugsėjo mėn. ES šalys importavo maždaug tiek pat rusiškų suskystintų gamtinių dujų (SGD), kiek ir per tą patį praėjusių metų laikotarpį, o kai kurios iš jų padidino SGD importą 40–50 proc., o Vokietijos bendrovės „Technip“ ir „Linde“ atliko itin svarbų vaidmenį Rusijai plėtojant projektą „Arctic LNG 2“, kuris neseniai buvo įtrauktas į JAV sankcijų režimą;
- K. kadangi Rusija sukūrė vadinamąjį tamsųjį naftos tanklaivių laivyną, skirtą vykdyti veiklai neturint vakarietiško draudimo ir nesinaudojant kitomis paslaugomis, siekdama apeiti ES nustatytą naftos tiekimo apribojimą;
- L. kadangi Rusija gali įsigyti nemažai balistinių ir sparnuotųjų raketų gamybai reikalingų kompiuterinių sudedamųjų dalių, įsigydama tiek civilinės, tiek karinės paskirties technologijų, naudodamasi savo kosmoso programa (ROSCOSMOS);
- M. kadangi daug bendrovių, įskaitant Serbijos, Armėnijos, Kazachstano, Turkijos, Indijos ir Kinijos bendroves, yra pasirengusios prisiimti didelę riziką, kad patenkintų Rusijos viešųjų pirkimų paklausą prekėms, kurias draudžia ES sankcijos;
- N. kadangi Rusija yra sukūrusi alternatyvius dvejetainio naudojimo prekių importo maršrutus, daugiausia einančius per Kiniją, Turkiją, Kiprą ir Jungtinius Arabų Emyratus, kurie tapo

užsienyje pagamintų technologijų ir įrangos eksporto, reeksporto į Rusiją ir jų perkrovimo centrais; kadangi tokio importo kiekis jau viršija prieš karą buvusį lygį; kadangi, pavyzdžiui, Rusijos mikroprocesorių ir (arba) puslaidininkių importas padidėjo nuo 1,82 mlrd. JAV dolerių 2021 m. iki 2,45 mlrd. JAV dolerių 2022 m. (per vienus metus);

- O. kadangi, kai kurių šaltinių duomenimis, 2022 m. Rusija importavo bepiločių orlaivių iš Kinijos, Honkongo, Indijos, Turkijos, taip pat iš ES šalių, t. y. Nyderlandų ir Vokietijos;
- P. kadangi dėl to, kad Rusijos grūdų prekybai netaikomos jokios sankcijos, Kremlius pasinaudojo Juodosios jūros grūdų blokada, kad galėtų agresyviai išstumti Ukrainą iš jos įprastinių rinkų ir išplėsti savo eksportą, taip pat toliau eksportavo grūdus, pavogtus iš Ukrainos okupuotų teritorijų;
 - 1. pakartoja savo tvirtą paramą Ukrainos nepriklausomybei, suverenitetui ir teritoriniam vientisumui atsižvelgiant į jos tarptautiniu mastu pripažintas sienas, ir patvirtina, kad ES politika turi būti grindžiama Ukrainos pergale prieš invaziją ir jos 1991 m. tarptautiniu mastu pripažintų sienų atkūrimu; dar kartą kuo griežčiausiai smerkia neteisėtą, neišprovokuotą ir nepateisinamą Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą;
 - 2. reikalauja, kad Rusija ir jos įgaliotinių pajėgos nutrauktų visus karinius veiksmus, ypač genocidinius išpuolius prieš gyvenamuosius rajonus ir civilinę infrastruktūrą, ir priverstinį Ukrainos vaikų perkėlimą į Rusijos Federaciją ir Baltarusiją, ir kad Rusija visiškai ir besąlygiškai atitrauktų visas karines pajėgas, įgaliotinius ir karinę įrangą iš visos tarptautiniu mastu pripažintos Ukrainos teritorijos;
 - 3. palankiai vertina paskutinį 2023 m. lapkričio 2 d. JAV paskelbtą sankcijų paketą ir ragina toliau glaudžiai koordinuoti ribojamąsias priemones, kuriomis siekiama sumažinti Rusijos pajėgumus tęsti agresiją;
 - 4. ragina skubiai parengti ir įgyvendinti naują ES sankcijų paketą, kuris sustiprintų ir užtikrintų didesnę jau taikomų ribojamųjų priemonių veiksmingumą, o Rusijai ir trečiosioms šalims apsunkintų šių priemonių apėjimą, visų pirma:
 - a. nustatant priemones, kuriomis siekiama sutrikdyti visas Rusijos karinės tiekimo grandinės grandis, ir jas nukreipiant į išorės subjektus, kurie bandytų remti Rusijos karo veiksmus, įskaitant bepiločių orlaivių ir raketų gamybą;
 - b. nustatant papildomas priemones, nukreiptas į įtakingas Rusijos įmones, įskaitant, be kita ko, ES rinkoje vis dar veikiančias Rusijos bendroves, pvz., „Lukoil“, taip pat sumažinant ES bendradarbiavimą su Maskva branduolinio kuro srityje ir Rusijos valstybinę atominės energetikos bendrovę „Rosatom“ įtraukiant į sankcijų režimą;
 - c. uždraudžiant rusiškų deimantų importą ir taikant sankcijas valstybės valdomai bendrovei „Alrosa“ bei plačiai diegiant naujomis technologijomis pagrįstas deimantų kilmės sekimo sistemas;
 - d. sugriežtinant naftos viršutinės kainų ribos taikymą ir jos laikymąsi, visų pirma reikalaujant, kad Rusijos naftos krovinių kainas patvirtinančius dokumentus

galėtų išduoti tik patvirtinti prekybininkai, įtraukti į baltąjį sąrašą, ir reikalaujant, kad visi Europos teritoriniuose vandenyse tranzitu plaukiojantys tanklaiviai patvirtintų, jog turi tinkamą naftos išsiliejimo draudimą;

- e. įvedant išsamias sankcijas visoms Rusijos naftos ir dujų bendrovėms, įskaitant „Gazprom“, „Gazpromneft“, „Rosneft“, „Surgutneftegas“, „Lukoil“, „Tatneft“, „Transneft“, „Sibur“, „Zarubežneft“ ir „Novatek“;
- f. įvedant išsamias sankcijas bankui „Gazprombank“, kuriam anksčiau sankcijos buvo netaikomos siekiant palengvinti prekybą energija;
- g. įvedant visišką apmokestinimą Rusijoje veiklą tęsiančioms Vakarų naftos ir dujų bendrovėms;
- h. nustatant visišką draudimą iš Rusijos importuoti SGD ir vykdyti bet kokią technologinį bendradarbiavimą SGD sektoriaus plėtros ir paramos srityje;
- i. apribojant prieigą prie informacinių ir ryšių technologijų (IRT) ir jų plėtrą ateityje, įskaitant draudimą teikti debesijos paslaugas, ir išplečiant sankcijas subjektams ir asmenims, kurie finansuoja, tiria, kuria ar importuoja pažangiąsias technologijas į Rusiją;
- j. blokuojant Rusijos prieigą prie Vakarų naftos telkinių paslaugų;
- k. taikant sankcijas Rusijos naftos telkinių paslaugų bendrovėms;
- l. bendradarbiaujant su OPEC+ šalimis, kad Rusijos ekonomika nebūtų stiprinama iš naftos eksporto gaunamu pelnu;
- m. ribojant dvejopo naudojimo prekių eksportą, suderinant apibrėžtis, pagal kurias prekės laikomos dvejopo naudojimo prekėmis, ir nuosekliai taikant apribojimus įvairiose jurisdikcijose;
- n. taikant griežtesnį eksporto licencijų išdavimo procesą ir didinant vykdymo užtikrinimo pajėgumus, ypatingą dėmesį skiriant sankcionuojamiems produktams, kurie parduodami tarpininkams ir šalims, glaudžiai susijusioms su Rusija ir galinčioms veikti kaip Rusijos bendrovių tarpininkai;
- o. pašalinant Rusiją iš tarptautinių organizacijų, įskaitant JT Saugumo Tarybą, Pasaulio prekybos organizaciją, Pasaulio muitinių organizaciją, Tarptautinį valiutos fondą, arba sustabdant jos narystę jose, taip pat blokuojant Rusijos dalyvavimą sporto ir kultūros renginiuose;
- p. įvedant antrines sankcijas trečiųjų šalių bendrovėms, kurios Rusijai tiekia karines ir dvejopo naudojimo prekes;
- q. nedelsiant sustabdant bet kokią bendradarbiavimą su Rusija kosmoso programos srityje ir bet kokių su šia programa susijusių medžiagų tiekimą;
- r. įvedant išsamias sankcijas dešimčiai didžiausių Rusijos bankų – „Sberbank“, „VTB Bank“, „Gazprombank“, „Alfa-Bank“, „Rosselkhozbank“ (Rusijos žemės

ūkio bankui), Maskvos kredito bankui, „Bank Otkritie“, „VEB“, „Promsvyazbank“ ir „Sovcombank“;

- s. nustatant terminus, iki kada iš Rusijos rinkos turi pasitraukti likusieji užsienio bankai, visų pirma didžiausias Rusijoje tebeveikiantis Vakarų bankas „Raiffeisen“, ir grasinant trečiųjų šalių įstaigoms antrinėmis sankcijomis, kad būtų pašalintos esamos spragos;
 - t. palaikant ryšius su pagrindinėmis bendrovėmis, kurios ir toliau eksportuoja prekes į Rusiją, ir informuojant visuomenę apie jų naudojimą kare prieš Ukrainą, siekiant paskatinti šias bendroves laikytis įmonių socialinės atsakomybės modelių ir įgyvendinti proaktyvias priemones, kad būtų nutrauktas technologijų perdavimas;
 - u. taikant sankcijas trečiosioms šalims tarpininkėms ir bendrovėms, kurios naudojamos siekiant apeiti dabartinę sankcijų režimą;
5. apgailestauja dėl daugybės Vakarų šalių įmonių sprendimo tęsti prekybą su Rusijos Federacija, todėl kyla klausimas dėl vyriausybės noro atsiriboti nuo diktatoriško agresijos režimo ekonomikos; ragina asmenis, kurie iki šiol nusprendė pirmenybę teikti pelnui, o ne įmonės socialinei atsakomybei ir įprastam visuomenės padorumui, pasitraukti iš Rusijos rinkos ir pasinaudoti galimybe dalyvauti įgyvendinant Ukrainos ekonomikos gaivinimo ir atstatymo planą, kuris bus didžiausiu investiciniu projektu Europoje;
6. ragina atitinkamas valdžios institucijas ištirti ir nubausti už šiurkščiausius pažeidimus, pavyzdžiui, bendrovės „Siemens“ veiksmus, kai ši tiekė turbinas į okupuotą Krymą, taip pat bendrovės, dalyvavusias statant Kerčės tiltą; pabrėžia, kad bendrovėms, pažeidžiančioms ES taikomas sankcijas, turėtų būti nutrauktas bet kokių ES lėšų skyrimas, jos turėtų visapusiškai bendradarbiauti atliekant tyrimą ir ištaisyti padėtį;
7. ragina ES ir jos valstybes nares glaudžiau bendradarbiauti su tarptautiniais partneriais, kad būtų užkirstas kelias tolesniam Rusijos sankcijų vengimui ir eksporto kontrolės pažeidimams šių partnerių jurisdikcijose; be to, ragina toliau koordinuoti veiksmus su demokratiniiais partneriais, visų pirma su Didžiuoju septynetu, ir palankiai vertina neseniai JAV paskelbtas sankcijas, kuriomis siekiama sutrikdyti Rusijos aukščiausio prioriteto prekių tiekimo grandinę;
8. ragina valstybes nares ir Europos išorės veikslių tarnybą daryti spaudimą trečiosioms šalims, ypač toms, kurios siekia narystės ES arba glaudesnių ryšių su ES, kad šios liautųsi padėjusios Rusijai apeiti ES sankcijas, ir daryti spaudimą jų įmonėms ir bendrovėms liautis bendradarbiavus su Rusijos Federacija;
9. pabrėžia, kad būtina, jog į šias ribojamąsias priemones atsižvelgtų ir Baltarusija; pažymi, kad, nepaisant daugybės raginimų, Baltarusija neatsižvelgia į Maskvai taikomas sankcijas, vykdo nepriimtina prievartą prieš Baltarusijos piliečius, bendradarbiauja su Rusija vykdamas agresijos veiksmus prieš Ukrainą, kartu su Rusija politiniais tikslais migracija naudojasi kaip ginklu ir vykdo hibridinius veiksmus, nukreiptus prieš Europos Sąjungą;
10. dar kartą pabrėžia, kad yra tvirtai įsitikinęs, jog Rusija turi padengti Ukrainos atstatymo

sąskaitą, nes agresijos kaltininkė turėtų sumokėti už įvykdytus karo nusikaltimus ir atlyginti visą padarytą žalą; todėl pakartoja savo raginimą Komisijai ir valstybėms narėms imtis iniciatyvos rengiant daugiašalį mechanizmą, kurį įgyvendinant būtų prižiūrima, kaip Rusija Ukrainai išmoka reparacijas, užtikrinamas jų mokėjimas ir kurį pasitelkiant jos būtų išmokamos, taip pat sudaromos sąlygos šiam tikslui panaudoti lėšas ir turtą, išaldytus dėl Rusijos invazijos;

11. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui, Europos Tarybai, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai, Jungtinių Tautų vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biurui, Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro biurui, Tarptautiniam Raudonojo Kryžiaus komitetui, Tarptautiniam baudžiamajam teismui, Rusijos Federacijos prezidentui, vyriausybei ir parlamentui bei Ukrainos prezidentui, vyriausybei ir parlamentui.